

Aloite: Koulujen ruokahävikin vähentäminen ja lajittelun parantaminen pilottihankkeena

Vantaan nuorisovaltuusto esittää, että Vantaa tukee koulujen ruokahävikin vähentämistä ja kierrätyksen edistämistä käynnistämällä 12 kuukauden pilottihankkeen kuudessa peruskoulussa.

Pilotin sisältö:

1. **Vuosittainen ruokahävikki-kilpailu**, jossa oppilaat ja koulut kilpailevat ruokahävikin vähentämisestä. Kilpailussa käytetään selkeää mittaria: ruokahävikki kilogrammoina / oppilas ennen ja jälkeen kilpailun. Parhaiten onnistuneet koulut palkitaan.
2. **Lisälajitteluasiat kouluihin**, jotta oppilaille on paremmat mahdollisuudet lajitella jätteet oikein. Oppilaat voivat toimia myös “kierrätyslähettiläinä” tukemassa lajittelun onnistumista.

Pilotin toteutuksesta vastaa Ympäristötoimiala yhteistyössä Kasvatus- ja opetusviraston sekä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa. HSY voi tukea hanketta materiaalien, koulutuksen ja viestinnän kautta.

Pyydämme ympäristötoimialaa ja HSY:tä laatimaan yhteistyössä alustavan toteutussuunnitelman ja kustannusarvion kuuden (6) viikon kuluessa.

Perustelut

Ruokahävikin vähentäminen on tärkeää sekä ympäristön että talouden näkökulmasta. YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaan ruokahävikkiä tulisi vähentää merkittävästi vuoteen 2030 mennessä. Suomessa ruokahävikki muodostaa edelleen suuren osan kotitalouksien ja julkisten ruokapalvelujen ympäristökuormasta. Kouluissa toteutettu hävikin mittaaminen ja kilpailullinen vähentäminen on sekä kustannustehokas että oppilaita osallistava tapa lisätä tietoisuutta.

Lisäksi lajittelun tehostaminen tukee HSY:n alueellisia tavoitteita kierrätysasteen nostamisessa. Useissa kouluissa lajitteluastioiden puute tai epäselvä sijoittelu vaikeuttaa jätteiden oikeaa käsittelyä. Lisäämällä astioita ja vahvistamalla oppilaiden roolia lajittelun arjessa, voidaan parantaa kierrätyksen toimivuutta matalilla kustannuksilla.

Pilotin kustannukset ovat maltilliset (lähinnä lisäasiat, koulutus ja palkinnot), mutta sen vaikutus voi olla merkittävä: ruokahävikin väheneminen, kierrätysasteen nousu ja oppilaiden ympäristötietoisuuden kasvu.

Kotimaiset käytännön esimerkit:

- **Euran Kiukainen peruskoulussa** ruokahävikkiä on vähennetty **73 %** yksinkertaisin toimenpitein kuten oppilaiden ohjaamisella ottamaan vain niin paljon kuin syövät, seuranta ja keittiön yhteistyötä [Interreg Baltic Sea Region](#).

Kansainvälisesti toimivat kilpailumallit:

- Virossa **Daily-kouluruokailuiden** järjestämässä kilpailussa tapahtui vertailua hävikistä kouluittain. Tallinnan Ranskalainen Lycée oli voittaja, osoittaen selvästi että kilpailumalli toimii ja motivoi

Yleinen tarve ja vaikutukset:

- Suomessa kotitalouksissa hukataan vuosittain noin **20–25 kg ruokaa per henkilö**, mikä vastaa 130 miljoonaa kiloa koko kansakunnassa; kouluissa tapahtuvat toimintaohjelmat auttavat vähentämään tätä osuutta

Yhteenveto

Nuorisovaltuusto katsoo, että ruokahävikin vähentäminen ja lajittelun vahvistaminen kouluissa on kustannustehokas ja vaikuttava keino edistää Vantaan ympäristö- ja ilmastotavoitteita. Pilottihanke tarjoaa tietoa ja kokemuksia, joiden pohjalta voidaan päättää toiminnan laajentamisesta kaikkiin kouluihin.

Vantaalla 2.9.2025

Esther Obeng-Amoako ja Minja Immonen

Lähteet

1. [Eura's Food Waste Reduction Project: Achievements and Future Perspectives in Satakunta, Finland - Interreg Baltic Sea Region](#)
2. [Competition among Estonian schools to determine the least food-wasting school canteen - eduNUT](#)